

Kasvinsuojeluaineiden saatavuus

27.1.2026

Kalajoki

Kasvinsuojeluaineiden hyväksymismenettely EU:ssa

- Tehoaineiden uudelleenarviointi on jatkuva prosessi EU:ssa
- Tehoaineet hyväksytään EU-tasolla
- Valmistehyväksynnässä kolme vyöhykettä: pohjoinen, keskinen ja eteläinen
 - Suomi, Ruotsi, Tanska ja Baltian maat kuuluvat samaan pohjoiseen vyöhykkeeseen
- Joku vyöhykkeen jäsenmaa tekee valmisteen riskinarvioinnin pohjoiselle vyöhykkeelle – periaatteessa tämän arvioinnin perusteella valmiste pitäisi hyväksyä koko vyöhykkeelle

Suuret linjat tehoaineiden suhteen EU:ssa

- Moni tehoaine ei täytä uudelleenhyväksynnän nykyisiä kriteereitä (riskit pohjavesille, linnuille, maaperäeliöille, käyttäjille, sivullisille jne.)
 - poistuvat markkinoilta
- Iso osa uusista ja kehitteillä olevista tehoaineista on jo biologisia tehoaineita – perinteisiäkin kemikaaleja on tulossa
- PFAS-yhdisteet ja sen hajoamistuote TFA on noussut uudeksi ongelmaksi tehoaineiden hyväksymiselle

Suuret linjat kasvinsuojeluaineilla pohjoinen vyöhyke ja Suomi

- Pohjoinen vyöhyke on pieni markkina-alue, moni valmiste rekisteröidään tänne viiveellä tai ei lainkaan
- Suomessa puuttuu joitakin erikoiskasveille tärkeitä valmisteita, jotka rekisteröity muissa pohjoisen vyöhykkeen maissa
- Ruotsissa ja Tanskassa tehdään paljon jäämä- ja tehokkuustestejä kasvinsuojeluaineille, erityisesti minor use-hakemuksia varten
- Tanskassa on erityisen tiukka linja pohjavesien suojelun osalta
- Suomen ongelmana on hidas rekisteröintihakemusten käsittely

Omnibus, lainsäädännön yksinkertaistaminen

- Komissio ehdottaa, että tehoaineen hyväksyntä olisi jatkossa voimassa toistaiseksi, entisen 10 vuoden sijaan (koskee takautuvasti jo nyt hyväksytyjä tehoaineita)
- Valmisteiden hyväksymisaika pitenee 10 vuodesta 15 vuoteen
- Biotorjunta-aineiden markkinoille hyväksymistä helpotetaan
- Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden tulisi priorisoida biotorjunta-ainetta sisältävien kasvinsuojeluaineiden hyväksymishakemukset
- Biotorjunta-aineiden riskinarviointi edellyttää erityistä teknistä osaamista, jota ei komission mukaan kaikissa jäsenvaltioissa ole riittävästi
- Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen (EFSA) voisi toimia esittelevän jäsenvaltion roolissa hakemusten arvioinnissa

Omnibus, lainsäädännön yksinkertaistaminen

- Hallinnollisen taakan vähentämiseksi sekä kasvinsuojeluaineiden saatavuuden parantamiseksi komissio esittää myös, että kasvinsuojeluaineille, jotka sisältävät ainoastaan biotorjuntatehoaineita tai vähäriskisiä tehoaineita, valmisteet hyväksytään samalla kertaa koko EU:n alueelle (yksi vyöhyke)
- Komissio ehdottaa myös lupien laajentamista vähäisiin käyttötarkoituksiin (*engl. minor use*) koskevien säännösten selkeyttämistä ja jäsenvaltioita kehoitetaan edistämään hakemusten jättämistä
- Komissio ehdottaa, että sekä siemenen ja muun kasvien lisäysmateriaalin käsittely kasvinsuojeluaineella, että käsitellyn siemenen kylvö ja lisäysmateriaalin istutus katsottaisiin kasvinsuojeluaineen käytöksi
- Peitattujen siementen kylvöön käytettäviä koneita ei kuitenkaan katsottaisi direktiivin 2009/128 mukaisiksi kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiksi

Omnibus, lainsäädännön yksinkertaistaminen

- Tässä yhteydessä on huolehdittava siitä, että kasvinsuojeluaineen käyttöön vaadittavaa tutkintoa ei edellytetä silloin, kun kyseessä on kasvinsuojeluaineella käsitellyn siemenen kylvö tai lisäysmateriaalin istutus (esim. istutuskoneen päällä olevalta työntekijältä)
- Komissio pyrkii muutoksillaan helpottamaan miehittämättömien ilma-alusten (droonien) käyttöä kasvinsuojeluaineiden levittämisessä.
- Lentolevitettävien kasvinsuojeluaineiden tulisi olla hyväksytty lentolevitykseen drooneilla
- Komissio pyrkii yhtenäistämään tuonnille asetetut standardit unionin omalle tuotannolle asetettuihin standardeihin. Käytännössä tämä tarkoittaa tuontitoleranssien, eli tuontituotteissa esiintyvien jäämien sallittujen enimmäismäärien, mukauttamista EU:ssa hyväksyttyihin jäämien enimmäismääriin

Poikkeusluvut nykyään erittäin tärkeitä

- Tukes voi myöntää kasvinsuojeluaineille enintään 120 vuorokauden poikkeusluvan hätätilanteissa, kun kyseiseen kasvintuhoojien torjuntaan ei ole muuta keinoa
- Luvat koskevat usein rajoitettua käyttöä
- Poikkeuslupa on mahdollinen vain, jos ongelmaa ei voida hallita muilla keinoilla

Minor use-lupa:

- Suomessa jo rekisteröidyn valmisteiden käytön laajentaminen vähäisiin käyttötarkoituksiin
- Minor use-lupaa voidaan hakea viljelykasville, jonka viljelyala on enintään 8 000 ha
- MTK:n hakemia minor use-lupia voimassa n. 40 eri valmisteelle
- Minor use-lupien hakeminen erikoiskasveille (mm. avomaanvihannekset, öljy- ja valkuaiskasvit, kumina) jatkuu tänä vuonna entiseen tapaan

Tukesin rekisteröintipäätösten hitaus

- Eduskunnan apulaisoikeusasiamies antoi joulukuussa päätöksen Kasvinsuojeluteollisuus ry:n kanteluun kasvinsuojeluaineiden lupahakemusten pitkistä käsittelyajoista Tukesissa:
- Tukes on laiminlyönyt velvollisuutensa käsitellä kolmea kasvinsuojeluaineiden lupahakemusasiasiaa säädetyssä määräajassa
 - Menettely on ollut perustus- ja hallintolakien vaatimusten vastaista
- Apulaisoikeusasiamies on pyytänyt MMM:ltä selvityksen 31.3.2026 mennessä, mihin toimiin MMM:n pitää ryhtyä
- Syksyllä 2025 tapaamiset MMM/Tukes sekä tapaaminen ministeri Marttinen, TEM
- Tukesin toiminnan tehostamiseen (valmistehyväksyntöjen nopeuttaminen) tähtäävät toimenpiteet jatkuvat keväällä 2026

PFAS-yhdisteet kasvinsuojeluaineissa

- PFAS-yhdisteet (per- ja polyfluoratut alkyylilyhdisteet) kasvinsuojeluaineissa
- PFAS- yhdisteitä paljon ja monissa tuotteissa (mm. sammutusvaahdot, pinnoitetut paistinpannut, tekniset vedenpitävät vaatteet, kosmetiikka, pakkaukset ym.)
- PFAS-yhdisteet hylkivät likaa, vettä ja rasvaa
- Hajoamistuote TFA (Trifluoroacetic acid, Trifluorietikkahappo) erityisen haitallinen
 - Pysyvyys: Kutsutaan "ikuisuuskemikaaleiksi" niiden hitaan hajoamisen vuoksi
 - Kertyminen: Kertyvät ympäristöön ja eliöihin (ihmiset, linnut, kalat)
- V. 2021 EU:n juomavesidirektiiviin tuli voimaan raja-arvot PFAS-yhdisteille
- V. 2021 Tanskassa löytyi TFA:ta pohjavesinäytteistä (219/247)
- Tanska kielsi 6 PFAS tehoainetta/33 valmistetta v. 2025: tau-fluvalinaatti (Mavrik), Diflufenikaani (DFF SC 500), fluopyraami (mm. Propulse), fluatsinami (mm. Shirlan), mefentriflukonatsoli (mm. Revyona), flonikamidi (Teppeki)

PFAS-yhdisteet kasvinsuojeluaineissa

- EU-tasolla PFAS-sisältävien ks-aineiden kohtaloa mietitään, täyskielto jossain vaiheessa? Valmisteen uudelleenrekisteröinti kielletään – valmisteet poistuvat vaiheittain? Kaikki vielä avoinna
- Arvioinnissa huomioitava se, että PFAS-sisältävät valmisteet hajoavat eri tavalla ja muodostavat hajoamistuotetta TFA:ta erilaisia määriä
- Suomessa PFAS-sisältäviä ks-aineita arvioidaan valmisteiden uudelleenrekisteröinnin tai muutoshakemusten yhteydessä:
 - PFAS-valmisteiden käyttö kielletään tärkeillä pohjavesialueilla (pohjavesiluokat 1 ja 2) ja kaivojen läheisyydessä
 - Lisäksi valmisteiden käyttöä karkeilla hietamailla tai sitä karkeammilla maalajeilla tulee välttää
 - Rajoitukset asetetaan valmisteille sitä mukaa, kun Tukes käsittelee uusien valmisteiden hakemuksia tai rekisterissä olevien valmisteiden muutoshakemuksia

Varrenhävitysaineet Suomessa

- Mizuki- valmiste ainoa Suomessa hyväksytty valmiste perunan varsiston kemialiseen hävitykseen
- Myös Lidl sallii omien perunantoimittajien käyttää Mizukia toistaiseksi

Tuholaisaineet Suomessa

- Teppeki (Afinto) rekisteröity 30.11.2027 saakka
 - PFAS-valmiste, mikä on tulevaisuus, rekisteröidäänkö uudelleen?

Kasvitautiaineet Suomessa

- Ranman Top- ja Azuleo-valmisteiden rekisteröinnit ovat päättyneet - käyttö rutontorjuntaan sallittu vielä kasvukaudella 2026
- Lidlin perunantoimittajilla amisulbromi-tehoaineen (Leimay-valmiste) käyttö perunan rutontorjunnassa ei ole sallittu enää kasvukaudella 2026
- Shirlan- valmiste (Signal) rekisteröity 15.4.2027 saakka, Zorvec Enicade 3.3.2028 saakka
 - Molemmat tehoaineet PFAS-valmisteita, mikä on tulevaisuus, rekisteröidäänpö uudelleen?
- Fludioksoniili- tehoaine (Maxim 100 FS) poistumassa lähiaikoina
 - Lopullista päätöstä ei vielä ole tehty

Kiitos!

Mika Virtanen

mika.virtanen@mtk.fi

Antti Lavonen

antti.lavonen@mtk.fi